

SPIS TREŚCI

	str.
Od wydawnictwa	5
 <i>P. N. Tretjakow</i> , dr nauk historycznych	
POCZĄTKI DAWNEJ RUSI	
W poszukiwaniu prawdy historycznej	9
O pochodzeniu Słowian	16
Plemiona wschodnio-słowiańskie	21
Związek Antów i pierwsze formacje państwowe Słowian wschodnich	34
 <i>M. K. Karger</i> , kandydat nauk historycznych	
DAWNY KIJÓW	
Z historii badań archeologicznych dawnego Kijowa	45
Prastare dzieje Kijowa	50
Zabytki architektoniczne Kijowa w świetle archeologicznych prac wykopaliskowych	56
Ruiny cerkwi Diesiatinnej i pałaców książęcych	56
Sobór św. Zofii i „gród Jarosława”	58
Budowle Jarosławiczów	69
Zabytki XII i początku XIII wieku	72
Mieszkania-warsztaty kijowian XII—XIII wieku	74
Kijów i najazd Mongołów	84
Tatarzy u bram miasta	84
Wrogowie wdarli się do Kijowa	85
Ostatnie godziny obrony	89
Zakończenie	97
 <i>B. A. Rybakow</i> , dr nauk historycznych	
STOLECZNE MIASTO CZERNIHÓW I UDZIELNY GRÓD WSZCZYŻ	
Wstęp	101
Czernihów	102
Czernihów w okresie powstawania państwa staroruskiego	106
Czernihów w XI—XII wieku	122

	str.
Wszczyż	131
Opowieści kronikarzy	136
Prace wykopaliskowe	140
Świątynia pogańska na „górze Błagowieszczenskiej”	145
Wszczyż — dwór książęcy z XI wieku i gród udzielny z XII—XIII wieku	152
G. B. Fiodorow, kandydat nauk historycznych	
SŁOWIANIE ZNAD DNIESTRU	
Zagadkowe plemiona	167
Dniestr — prastara rzeka słowiańska	176
Grodzisko jekimauckie	183
Pożar i bitwa	183
Budowniczości i wojownicy	191
Rzemiosło i rolnictwo	201
Stosunki Tywerców z Rusią Kijowską i ze Słowianami zachodnimi	205
Rola Słowian znad Dniestru w kształtowaniu się kultury mołdawskiej	209
B. A. Kołczin, kandydat nauk historycznych	
KUNST STARORUSKICH KOWALI	
Wstęp	215
Archeolog staje się metaloznawcą	216
Żelazo i stal	218
Zestaw narzędzi kowala	221
Jak wykuwano noże	226
Sierpy i kosy	232
Staroruscy płatnerze	235
Kunst rzemieślników wytwarzających zamki i kłódki	240
Technologia kowalstwa	244
Jak hartowano stal	249
Technika ruska	251
S. A. Tarakanowa, kandydat nauk historycznych	
ZABYTKI ZIEMI PSKOWSKIEJ	
Wstęp	255
Śladami człowieka pierwotnego	256
O czym mówią kurhany	257
Czyje były kurhany pskowskie	263
Osady Krywiczów	265
Rzemieślnicze osiedle Kamno	269
Wyroby dawnych rzemieślników	272
Obróbka rogu i kości	272
Odlewnicy i kowale	274

	str.
Dawni artyści	281
Psków, prastare miasto ruskie	283
Gród pskowski	284
Pskowskie ołtarze ofiarne	287
Pomieszczenia mieszkalne	289

W. L. Janin

NOWOGRÓD WIELKI

Wstęp	293
Badania archeologiczne Nowogrodu	295
Odkrycie starodawnego miasta	305
Nowogrodzkie urządzenia odwadniające	309
Dwa mury	311
Nowogrodzcy rzemieślnicy	313
Sztuka w życiu codziennym	317
Nowogrodzcy rolnicy i kupcy	321
Jak obalono stare poglądy	323
Doniosłe odkrycia	324
Namiestnik Sawa i władca Wasyl	330
Świątynia Peruna	332

N. N. Woronin, dr nauk historycznych

NAD BRZEGAMI KLAŹMY I NIEMNA

Wstęp	339
Północna stolica	340
Zamek książęcy	343
Włodzimierski dietniiec	360
Starodawne Grodno	363
Prastara osada	366
Siedziba książęca	368
Budowniczowie Grodna	377

A. Ł. Mongajt, dandydat nauk historycznych

WYKOPALISKA W STARYM RIAZANIU

Wstęp	387
„Miejsce to godne jest tego, by stanął na nim stołeczny gród”	388
Słowianie nad Oką środkową i powstanie miasta Starego Riazania	391
Riazańscy rzemieślnicy	394
Riazańskie domostwa	407
Budownictwo kamienne	412
Umocnienia obronne	420
Życie ludności w Starym Riazaniu	421
Dzieje Starego Riazania	426

M. G. Grigorjew, kandydat nauk historycznych

DAWNA MOSKWA

Dawne legendy o powstaniu Moskwy	433
Początki badań	439
Szerokim frontem	443
Pierwsze archeologiczne prace wykopaliskowe	450
Wielki Posad	457
Dwory bojarskie	462
Osady rzemieślników	468
Najstarsze poziomy	472
Zakończenie	479

